

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2019. gada 4. jūlijā
(OR. en)

10170/1/19
REV 1

ECOFIN 625
UEM 228
SOC 477
EMPL 366
COMPET 506
ENV 597
EDUC 312
RECH 345
ENER 349
JAI 707
FSTR 128
REGIO 164

PIEZĪME

Sūtītājs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja
Saņēmējs:	Padome
K-jas dok. Nr.:	9942/19 - COM(2019) 517 final
Temats:	Ieteikums – PADOMES IETEIKUMS par Ungārijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Ungārijas 2019. gada konverģences programmu

Pielikumā pievienots minētais Padomes ieteikuma projekts, kas ir pārskatīts un par ko ir panākta vienošanās dažādās Padomes komitejās, un kura pamatā ir Komisijas priekšlikums COM(2019) 517 final.

PADOMES IETEIKUMS

(...)

**par Ungārijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par
Ungārijas 2019. gada konverģences programmu**

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu ¹ un jo īpaši tās 9. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

tā kā:

- (1) Komisija 2018. gada 21. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2019. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Komisija 2018. gada 21. novembrī uz Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1176/2011 ² pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Ungārija nebija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats.
- (2) 2019. gada ziņojums par Ungāriju tika publicēts 2019. gada 27. februārī. Tajā tika izvērtēts, kā Ungārija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2018. gada 13. jūlijā ³, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc tai adresētajiem ieteikumiem, kuri pieņemti iepriekšējos gados, un Ungārijas virzība uz stratēģijas "Eiropa 2020" valsts mērķu sasniegšanu.
- (3) Ungārija savu 2019. gada valsts reformu programmu un 2019. gada konverģences programmu iesniedza 2019. gada 30. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību (OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.).

³ OV C 320, 10.9.2018., 72. lpp.

- (4) Attiecīgie valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus ("ESI fondi") 2014.–2020. gada periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013 ⁴ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas ir vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Sīkāku informāciju par minētā noteikuma izmantošanu Komisija ir sniegusi norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri ESI fondu efektivitāti saista ar pareizu ekonomikas pārvaldību.
- (5) Ungārija šobrīd ir Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvajā daļā, un tai piemēro noteikumu par parādu. Valdība savā 2019. gada konverģences programmā plāno, ka nominālais deficīts, kas 2018. gadā bija 2,2 % no iekšzemes kopprodukta (IKP), 2019. gadā uzlabosies līdz 1,8 % no IKP. Ir plānots, ka pēc tam deficīts turpinās pakāpeniski uzlaboties līdz 1,2 % 2021. gadā un 2023. gadā sasniegs līdzsvarotu budžeta stāvokli. Pamatojoties uz pārrēķināto strukturālo bilanci (⁵), tiek plānots, ka Ungārija 2022. gadā būs tuvu vidēja termiņa budžeta mērķim, kas ir mainīts no strukturālā deficīta 1,5 % apmērā no IKP 2019. gadā uz 1,0 % no IKP, sākot ar 2020. gadu, un sasniegs to gadu vēlāk. Saskaņā ar konverģences programmu ir sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP līdz 2022. gada beigām pakāpeniski samazināsies līdz līmenim, kas ir mazāks par 60 %. Minēto budžeta prognožu pamatā esošais makroekonomikas scenārijs ir ticams attiecībā uz 2019. gadu un izteikti labvēlīgs attiecībā uz laiku, sākot ar 2020. gadu, un tas apdraud budžeta deficīta mērķu īstenošanu. Tajā pašā laikā pasākumi, kas nepieciešami, lai atbalstītu plānotos deficīta mērķus, sākot ar 2020. gadu, nav pietiekami konkretizēti.

⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

⁵ Cikliski koriģētā balance, atskaitot vienreizējus un pagaidu pasākumus, kuru Komisija pārrēķina, izmantojot vispārpieņemtu metodoloģiju.

- (6) Padome 2018. gada 22. jūnijā saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 121. panta 4. punktu atzina, ka 2017. gadā Ungārijā tika novērota būtiska novirze no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai. Ņemot vērā konstatēto būtisko novirzi, Padome 2018. gada 22. jūnijā izdeva ieteikumu ⁶, kurā Ungārijai ieteica veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka valdības neto primāro izdevumu ⁷ nominālā pieauguma temps 2018. gadā nepārsniedz 2,8 %, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 1,0 % apmērā no IKP. Padome 2018. gada 4. decembrī pieņēma Lēmumu (ES) 2018/2028 ⁸, ar ko konstatē, ka Ungārija nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz Padomes 2018. gada 22. jūnija ieteikumu, un sniedza pārskatītu ieteikumu ⁹. Padome 2018. gada 4. decembra ieteikumā aicināja Ungāriju veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma temps 2019. gadā nepārsniedz 3,3 %, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 1,0 % apmērā no IKP. Padome 2019. gada 14. jūnijā pieņēma Lēmumu (ES) 2019/1003 ¹⁰, ar ko konstatē, ka Ungārija nav efektīvi rīkojusies pēc Padomes 2018. gada 4. decembra ieteikuma. Turklāt, pamatojoties uz 2018. gada budžeta izlietojuma datiem, tika konstatēts, ka Ungārija 2018. gadā ir būtiski novirzījies no ieteiktās korekcijas.

⁶ Padomes Ieteikums (2018. gada 22. jūnijs) ar mērķi koriģēt būtisku novēroto novirzi no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai Ungārijā (OV C 223, 27.6.2018., 1. lpp.).

⁷ Valdības neto primāros izdevumus veido kopējie valdības izdevumi, izņemot procentu izdevumus, izdevumus saistībā ar Savienības programmām, kas ir pilnībā izlīdzināti ar ienākumiem no Savienības fondiem, un nediskrecionāras izmaiņas saistībā ar bezdarbnieku pabalstu izdevumiem. Valsts finansētā bruto pamatkapitāla veidošanas līmenis ir izlīdzināts četru gadu laikposmā. Ir ņemti vērā tiesību aktos paredzētie diskrecionārie ieņēmumu pasākumi vai ieņēmumu palielinājumi. Vienreizēji pasākumi gan ieņēmumu, gan izdevumu jomā ir atskaitīti.

⁸ Padomes Lēmums (ES) 2018/2028 (2018. gada 4. decembris), ar ko konstatē, ka Ungārija nav efektīvi rīkojusies, reaģējot uz Padomes 2018. gada 22. jūnija ieteikumu (OV L 325, 20.12.2018., 29. lpp.).

⁹ Padomes Ieteikums (2018. gada 4. decembris) ar mērķi koriģēt būtisku novēroto novirzi no korekcijas vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai Ungārijā (OV C 460, 21.12.2018., 4. lpp.).

¹⁰ Padomes Lēmums (ES) 2019/1003 (2019. gada 14. jūnijs), ar ko konstatē, ka Ungārija nav efektīvi rīkojusies pēc Padomes 2018. gada 4. decembra ieteikuma (OV L 163, 20.6.2019., 64. lpp.).

- (7) Atbilstoši Līguma 121. panta 4. punktam un Regulas (EK) Nr. 1466/97 10. panta 2. punktam Komisija 2019. gada 5. jūnijā izdeva brīdinājumu Ungārijai par to, ka 2018. gadā tika novērota būtiska novirze no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai. Padome 2019. gada 14. jūnijā pieņēma sekojošu ieteikumu ¹¹, kurā ir apstiprināts, ka Ungārijai ir jāveic vajadzīgie pasākumi, lai nodrošinātu, ka valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma temps 2019. gadā nepārsniedz 3,3 %, kas atbilst ikgadējai strukturālajai korekcijai 1,0 % apmērā no IKP. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, pastāv risks, ka 2019. gadā būs novirze no minētā ieteikuma.
- (8) Padome 2019. gada 14. jūnija ieteikumā Ungārijai ieteica veikt vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka valdības neto primāro izdevumu nominālā pieauguma temps 2020. gadā nepārsniedz 4,7 %, kas atbilst gada strukturālajai korekcijai 0,75 % apmērā no IKP. Tas ļautu Ungārijai veikt atbilstīgas korekcijas vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, nemainīgas politikas apstākļos 2020. gadā pastāv risks novirzīties no minētās prasības. Kopumā Padome uzskata, ka no 2019. gada būs nepieciešami turpmāki būtiski pasākumi, lai panāktu atbilstību Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem, saskaņā ar Padomes 2019. gada 14. jūnija ieteikumu, ar mērķi koriģēt novēroto būtisko novirzi no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai.

¹¹ Padomes Ieteikums (2019. gada 14. jūnijs) ar mērķi koriģēt būtisku novēroto novirzi no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai Ungārijā (OV C 210, 21.6.2019., 4. lpp.).

- (9) Spēcīgas ekonomikas ekspansijas apstākļos vispārējais nodarbinātības līmenis ir ievērojami uzlabojies, taču ne visas grupas vienlīdz ir guvušas labumu no tā. Salīdzinājumā ar Savienības vidējo rādītāju joprojām ir lielas nodarbinātības līmeņa un algu atšķirības starp dažādu prasmju grupām un vīriešiem un sievietēm. Vīriešu un sieviešu nodarbinātības atšķirības ir ļoti lielas, daļēji tāpēc, ka kvalitatīvas bērnu aprūpes piedāvājums ir ierobežots. Darba tirgus rezultāti dažādās neaizsargātās grupās, kas ietver arī romus un personas ar invaliditāti, ir vāji. Sabiedrisko darbu shēma nav efektīva attiecībā uz dalībnieku iekļaušanu primārajā darba tirgū, bet tās mērogs joprojām ir ievērojams, neraugoties uz to, ka tas tika samazināts. Citas politikas, kuru mērķis ir palīdzēt bezdarbniekiem vai ekonomiski neaktīviem cilvēkiem atrast darbu vai mācības, nav pietiekami mērķorientētas. Digitālo prasmju attīstīšana varētu palīdzēt uzlabot nodarbināmību. Nesen veiktie pasākumi ir paredzēti, lai atgrieztu darbā pensionētus cilvēkus un laika gaitā palielinātu šādu cilvēku skaitu. Ungārijas vispārējais stāvoklis nabadzības jomā kopš 2013. gada uzlabojas. Bezdarbnieka pabalstu ilgums ir īsākais Savienībā, proti, ne ilgāks kā trīs mēneši, kas ir krietni mazāk par vidējo laiku, kas vajadzīgs, lai atrastu darbu.
- (10) Nabadzības vai sociālās atstumtības riskam pakļautu personu īpatsvars sarūk. Ir notikusi skaidra pāreja no sociālajiem pabalstiem uz ģimenes atbalstu saistībā ar darbu un pabalstiem natūrā, tomēr tie nav pietiekami vērsti uz nabadzīgiem iedzīvotājiem. Lai gan mājokļa īpašumtiesību subsīdijas ir pieaugušas, sociālo mājokļu piedāvājums nav uzlabojies.

(11) Izglītības rezultāti ir zem Savienības vidējā rādītāja, un ir vērojamas lielas teritoriālās atšķirības. Salīdzinājumā ar Savienības vidējiem rādītājiem priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājs ir augstāks, bet terciārās izglītības iegūšanas līmenis ir zemāks. Izglītības sistēma kavē sociālo mobilitāti. Skolēni tiek agri novirzīti uz dažādiem skolu veidiem, tādēļ pastāv lielas atšķirības izglītības rezultātu un profesionālās ievirzes jomā. To pamatskolu īpatsvars, kurās vairākums ir romi, palielinājās no 10 % 2008. gadā līdz 15 % 2017. gadā. Nesen tika veikti pasākumi, kas vērsti uz nelabvēlīgā situācijā esošu skolēnu vienmērīgu sadalījumu skolās, bet to ietekmi ierobežo nevalstisko skolu atbrīvojums no prasības uzņemt nelabvēlīgā situācijā esošus skolēnus. Nelabvēlīgā situācijā esoši bērni parasti ir koncentrēti arodvidusskolās, kurās ir biežāk vērojams zemāks pamatprasmju līmenis, lielāks priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas rādītājs un zemākas atalgojuma un karjeras iespējas. Nelabvēlīgā situācijā esošo grupu, jo īpaši romu, zemā līdzdalība kvalitatīvā izglītībā ir zaudēta iespēja attīstīt cilvēkkapitālu. Arī skolotāju trūkums joprojām ir problēma. Pēdējo gadu laikā ir palielinājies skolotāju atalgojums, taču salīdzinājumā ar citiem terciārās izglītības absolventiem tas joprojām ir samērā zems. Nelielais skaits studentu, kas iegūst augstāko izglītību, neatbilst lielajam pieprasījumam pēc augsti kvalificētiem darba ņēmējiem un terciārās izglītības absolventu piemaksām pie algas, kas ir visaugstākās Savienībā. Ungārijas augstākās izglītības iestādēm ir viszemākais finanšu autonomijas līmenis Savienībā. Turklāt 2017. gada aprīļa grozījumi Augstākās izglītības likumā, ar ko noteica papildu prasības starptautisku universitāšu darbībai Ungārijā, rada papildu bažas par akadēmisko brīvību. Starptautiskā mērogā visaugstāk novērtētā Ungārijas universitāte 2018. gadā paziņoja par savu nodomu atstāt valsti regulējuma nenoteiktības dēļ, ko radīja šie grozījumi.

- (12) Veselības rezultāti ir vājāki nekā vairākumā citu dalībvalstu, un tas atspoguļo gan neveselīgu dzīvesveidu, gan veselības aprūpes pakalpojumu ierobežoto efektivitāti. Smēķēšanas, ar alkohola lietošanu saistīto traucējumu un aptaukošanās izplatība ir viena no augstākajām Savienībā. Savienības mērogā Ungārijā ir vislielākā priekšlaicīgas nāves varbūtība sliktās gaisa kvalitātes dēļ. Novēršamo nāves gadījumu skaits ir viens no augstākajiem Savienībā, un tas daļēji ir nepietiekamas pārbaudes un primārās aprūpes pārvaldības dēļ. Attiecībā uz piekļuvi kvalitatīvai aprūpei ir ievērojamas sociālekonomiskās atšķirības. Publiskā sektora izdevumi veselības aprūpes jomā ir zem Savienības vidējā rādītāja, iedzīvotāji paļaujas uz personīgajiem maksājumiem par piekļuvi kvalitatīvai aprūpei, un tas var vēl vairāk paplašināt sociālekonomisko plaisu veselības aprūpes jomā. Sistēmas pamatā joprojām ir slimnīcas, un ir nepilnības primārajā aprūpē, jo īpaši attiecībā uz hronisku slimību agrīnu diagnosticēšanu un profilaksi. Veselības aprūpes personāla, jo īpaši ģimenes ārstu un medmāsu, ievērojamais trūkums apgrūtina piekļuvi aprūpei nabadzīgākos apgabalos.
- (13) Pētniecības un inovācijas spēju palielināšana varētu uzlabot Ungārijas pieticīgo sniegumu inovācijas jomā un palielināt ražīgumu. Zemo intelektuālā īpašuma uzkrājumu līmeni atspoguļo neliels patentu, preču zīmju un dizainparaugu pieteikumu skaits, neliels skaits inovatīvu uzņēmumu un mazo un vidējo uzņēmumu zemā internacionalizācijas pakāpe. Mazie uzņēmumi ir īpaši atturīgi attiecībā uz inovāciju ieviešanu, un tas kavē to iesaistīšanos globālajās vērtību ķēdēs. Pētniecība un izstrāde uzņēmējdarbībā ir koncentrēta dažos lielos, galvenokārt ārvalstu uzņēmumos, un tai tiek piešķirts dāsns valdības atbalsts. Atbalsts zinātnes un uzņēmumu sadarbībai palīdzētu uzlabot sniegumu inovācijas jomā un tehnoloģiju pārnesei. Publiskā sektora zinātnes kvalitāte cieš no neefektīvas pētniecības un izstrādes politikas un nepietiekama finansējuma, jo publiskā sektora finansējums pētniecībai un izstrādei ir krietni zem Savienības vidējā rādītāja. Nesen veiktie politikas pasākumi, kuru mērķis ir samazināt finansējumu un ierobežot akadēmisko un pētniecības forumu neatkarību, rada nenoteiktību minētajos forumos, kā rezultātā izcili pētniecības talanti var emigrēt un var būt risks, ka pētniecības kvalitāte pastāvīgi kritīsies.

- (14) Vietējā sabiedriskā transporta vājā savienojamība un pārvietošanās lielās izmaksas veicina bezdarbu mazāk attīstītos reģionos. Autoceļu un dzelzceļa tīklu sliktais stāvoklis kavē mobilitāti un mazina satiksmes drošību; vairāk nekā puse no autoceļu tīkla ir sliktā stāvoklī, jo īpaši mazāk attīstītos reģionos. Transporta tīkli ir koncentrēti ap Budapeštu, bet vietējie tīkli un valsts līmeņa transversālie savienojumi nav labi attīstīti. Ceļu satiksmes sastrēgumi rada arvien lielākas problēmas, un tas ir Ungārijas pilsētu rajonu ražīguma šķērslis. Turklāt autotransporta radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas pēdējo piecu gadu laikā ir ievērojami palielinājušās.
- (15) Dzīvojamo ēku sektorā energoefektivitāte joprojām ir zemā līmenī. Ir jāsagatavo elektroenerģijas tīkls, ņemot vērā, ka pieaug atjaunojamo energoresursu elektroenerģijas decentralizētas ražošanas nozīme. Puse no Ungārijas teritorijas ir būtiski pakļauta klimata pārmaiņu radītajiem riskiem, tostarp sausumam un plūdiem, kas rada nepieciešamību veikt ieguldījumus ūdens resursu apsaimniekošanā lielākajās upēs. Gaisa piesārņojums un ūdens kvalitāte joprojām raisa bažas. Galvenie piesārņojuma avoti ir cietā kurināmā sadedzināšana mājokļu sektorā, lauksaimniecība un transporta emisijas. Aprites ekonomika joprojām ir sākotnējā posmā, sadzīves atkritumu reciklēšana nav pietiekami attīstīta, un ekonomikas instrumenti nav pietiekami, lai risinātu vides problēmas Ungārijā.
- (16) Joprojām pastāv bažas saistībā ar korupcijas novēršanu un saukšanu pie atbildības par korupciju. Vairāki rādītāji liecina, ka korupcijas iespējamība Ungārijā pēdējo gadu laikā ir pieaugusi. Korupcijas riski un favorītisms izkropļo resursu sadali, jo tie netiek novirzīti visražīgākajiem uzņēmumiem. Cīņā pret korupciju ārkārtīgi svarīga ir prokuratūras darbība. Kaut arī šķiet, ka pasākumi zema līmeņa korupcijas apkarošanai ir bijuši sekmīgi, nav pazīmju, kas liecinātu par apņēmīgu rīcību, lai nopietnu aizdomu gadījumā sauktu pie atbildības par korupciju, kurā iesaistītas augsta līmeņa amatpersonas vai tām pietuvinātas personas. Atbildība par lēmumiem izbeigt izmeklēšanu raisa bažas, jo nav efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekļu šādu lēmumu apstrīdēšanai. Korupcijas novēršanu kavē arī publiskās iestādes, kas piemēro ierobežojumus, tostarp maksas par piekļuvi informācijai, kam ir atturoša ietekme.

- (17) Lai piesaistītu uzņēmējdarbību un veicinātu ekonomikas izaugsmi, izšķiroša nozīme ir tiesu sistēmas neatkarībai, efektivitātei un kvalitātei. Līdzsvara un atsvara sistēma, kam ir izšķiroša nozīme tiesu varas neatkarības nodrošināšanā, vispārējās jurisdikcijas tiesu sistēmā tika vēl vairāk vājināta. Valsts tiesu padomei ir arvien grūtāk līdzsvarot Valsts tiesu iestāžu biroja priekšsēdētāja pilnvaras. Tas raisa bažas par tiesu varas neatkarību. Attiecībā uz Administratīvo tiesu likumu jānorāda, ka valdība 2019. gada 30. maijā iesniedza likumprojektu, ar ko atceļ tiesību aktu par stāšanos spēkā un pārejas noteikumiem attiecībā uz administratīvajām tiesām.
- (18) Pēdējos gados publiskā iepirkuma regulējums ir uzlabojies, bet joprojām pastāv šķēršļi konkurencei. Tie ietver procedūru ar ierobežotu publicitāti izmantošanu un sistēmiskus pārkāpumus konkursa procedūrās, jo īpaši saistībā ar neatbilstošiem atlases un piešķiršanas kritērijiem un nevienlīdzīgu attieksmi pret pretendentiem. Lai gan daži rādītāji liecina par uzlabojumiem, joprojām ir liels skaits tādu procedūru, kurās ir tikai viens pretendents. Efektīva e-iepirkuma izmantošana varētu vēl vairāk uzlabot efektivitāti un pārredzamību.
- (19) Ungārijas sociālā dialoga struktūras un procesi joprojām ir nepietiekami attīstīti un neļauj jēgpilni iesaistīt sociālos partnerus politikas veidošanā un īstenošanā. Trūkumi ieinteresēto personu iesaistīšanā un ierobežotā pārredzamība pazemina politikas veidošanas kvalitāti un mazina tās pierādījumu bāzi. Tā rezultātā ir biežas un neprognozējamās izmaiņas noteikumos, un tas attur no ieguldījumiem ar augstu pievienoto vērtību.
- (20) Ir veikti pasākumi, lai vēl vairāk uzlabotu nodokļu sistēmu, taču vēl joprojām ir dažas problēmas. Nodokļu slogs darbaspēkam ir samazinājies, bet tas joprojām ir augsts zemu atalgotiem darba ņēmējiem. Sektoram specifiski nodokļi un liels skaits nelielu nodokļu sarežģīt nodokļu sistēmu un palielina saistību izpildes izmaksas, jo īpaši mazākiem uzņēmumiem.

- (21) Regulatīvie šķēršļi un valsts iesaistīšanās produktu tirgos kavē efektīvu uzņēmumu atlasīšanu un ierobežo konkurenci. Iestādes joprojām uztic konkrētus pakalpojumus valstij piederošiem uzņēmumiem vai tieši šajos nolūkos izveidotiem privātiem uzņēmumiem. Daži īpaši pielāgoti tiesību akti un pasākumi un *ad hoc* atbrīvojumi no konkurences pārbaudēm kavē tirgus darbību un ieguldījumus. Tiesiskā regulējuma neparedzamība ir vēl viena problēma, jo īpaši mazumtirdzniecības nozarē, kas pēdējos gados saskārās ar biežām noteikumu izmaiņām. Pēdējā gada laikā ir ieviesti tiesību akti, ar ko paredz papildu īpašas atļaujas mazumtirdzniecības telpu izmantošanas vai plānojuma izmaiņām. Arī profesiju regulējums joprojām ir ierobežojošs. Konkurences trūkums šajās nozarēs var nelabvēlīgi ietekmēt inovāciju un efektivitāti.
- (22) Lai nodokļu sistēmas padarītu efektīvākas un taisnīgākas, ir būtiski apkarot agresīvu nodokļu plānošanu. Nodokļu maksātāju agresīvās nodokļu plānošanas stratēģiju blakusietekme uz citām dalībvalstīm nozīmē, ka papildus Savienības tiesiskajam regulējumam ir nepieciešama koordinēta politiskā rīcība valsts līmenī. Ungārija ir veikusi pasākumus pret agresīvu nodokļu plānošanu, bet valstī ir reģistrētas samērā lielas ienākošās un izejošās kapitāla plūsmas caur īpašam nolūkam dibinātām sabiedrībām, kam ir maza ietekme uz reālo ekonomiku vai tās vispār nav. Tā kā netiek veikti nodokļu ieturējumi par dividenžu, procentu un autoratlīdzību maksājumiem uz ārvalstīm (proti, Savienības rezidentu veiktiem maksājumiem trešo valstu rezidentiem), ko veic Ungārijā bāzēti uzņēmumi, minētie maksājumi var vispār netikt aplikti ar nodokļiem, ja tiem neuzliek nodokli arī saņēmējā jurisdikcijā.
- (23) Savienības līdzekļu plānošana laikposmam no 2021. gada līdz 2027. gadam varētu palīdzēt novērst dažus no ieteikumos konstatētajiem trūkumiem, jo īpaši jomās, uz kurām attiecas 2019. gada ziņojuma par valsti D pielikums. Tas ļautu Ungārijai pēc iespējas labāk izmantot minētos līdzekļus konkrētajās nozarēs, ņemot vērā reģionālās atšķirības.

- (24) Komisija 2019. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Ungārijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2019. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2019. gada konverģences programmu, 2019. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Ungārijai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Komisija ir ņēmusi vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Ungārijā, bet arī to atbilstību Savienības noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.
- (25) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2019. gada konverģences programmu, un tās atzinums ¹² ir atspoguļots jo īpaši 1. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Ungārijai 2019. un 2020. gadā rīkoties šādi:

1. Nodrošināt atbilstību Padomes 2019. gada 14. jūnija ieteikumam ar mērķi koriģēt būtisko novirzi no korekcijām vidēja termiņa budžeta mērķa sasniegšanai.
2. Turpināt visneaizsargātāko grupu integrāciju darba tirgū, jo īpaši, ceļot kvalifikāciju, un uzlabot sociālās palīdzības un bezdarbnieku pabalstu adekvātumu. Uzlabot izglītības rezultātus un palielināt nelabvēlīgā situācijā esošu grupu, jo īpaši romu, dalību kvalitatīvā vispārējā izglītībā. Uzlabot veselības rezultātus, atbalstot profilaktiskus veselības aizsardzības pasākumus un stiprinot primāro veselības aprūpi.
3. Ņemot vērā reģionālās atšķirības, uz ieguldījumiem vērstu ekonomikas politiku koncentrēt uz pētniecību un inovāciju, mazoglekļa enerģētiku, transporta infrastruktūru, atkritumu apsaimniekošanu, energoefektivitāti un resursefektivitāti. Uzlabot konkurenci publiskā iepirkuma jomā.

¹² Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1466/97 9. panta 2. punktu.

4. Pastiprināt korupcijas apkarošanas regulējumu, tostarp uzlabojot prokuratūras centienus un piekļuvi publiskai informācijai, un stiprināt tiesu varas neatkarību. Uzlabot lēmumu pieņemšanas procesa kvalitāti un pārredzamību, izmantojot efektīvu sociālo dialogu un citu ieinteresēto personu iesaistīšanu, kā arī veicot regulārus un atbilstošus ietekmes novērtējumus. Turpināt nodokļu sistēmas vienkāršošanu, vienlaikus stiprinot to pret agresīvas nodokļu plānošanas risku. Uzlabot konkurenci un regulējuma paredzamību pakalpojumu nozarē.

Briselē,

Padomes vārdā –

priekšsēdētājs
